

Doporučení provozovatelům celoplošného televizního vysílání ke zpracování Akčních plánů zpřístupňování televizních pořadů pro osoby se sluchovým postižením a osoby se zrakovým postižením (dále „Akční plány“) na období ode dne 1. července 2023 do dne 30. června 2025 (dále „zkrácené období“)

- 1) Akční plány zpřístupňování televizních pořadů pro osoby se sluchovým postižením a osoby se zrakovým postižením na zkrácené období musejí zpracovat všichni provozovatelé, kteří provozují celoplošný televizní program, jehož převážná část není tvořena pořady, které vzhledem k jejich povaze nelze nebo není účelné pro osoby se sluchovým nebo zrakovým postižením zpřístupňovat, zejména hudební televizní programy a programy zaměřené výhradně na propagaci vlastního televizního vysílání a výrobků, služeb a dalších činností souvisejících s provozováním vlastního televizního vysílání (§ 67 odst. 1). Akční plány nemusejí předkládat rovněž provozovatelé k programům, které jsou výhradně teleshoppingové a reklamní. Akční plán musejí provozovatelé zpracovat samostatně pro každý svůj celoplošný televizní program.
- 2) Návrh Akčních plánů je třeba projednat s organizacemi sdružujícími osoby se sluchovým postižením a osoby se zrakovým postižením. V České republice je organizací sdružující osoby se sluchovým postižením Asociace organizací neslyšících, nedoslýchavých a jejich přátel (ASNEP), organizací sdružující osoby se zrakovým postižením je Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých ČR (SONS). (Dále jen „zastupující organizace“.) Vzhledem k tomu, že tyto organizace mají jen omezené personální kapacity, které mohou pro podobný úkol vyčlenit, je nezbytné, aby byly s žádostí o schůzku osloveny co nejdříve. Optimálně do 30. dubna 2023.
- 3) Zákon ukládá povinnost, aby provozovatelé předložili Radě pro rozhlasové a televizní vysílání Akční plány po projednání s organizacemi sídlícími ve státu, na jehož území má být vysílání zcela nebo převážně směřováno, sdružujícími osoby se sluchovým postižením a osoby se zrakovým postižením. Provozovatelé, kteří provozují programy licencované v ČR, ale šířené do zahraničí, by tak měli být povinni Akční plány vztahující se k těmto programům projednat se zastupujícími organizacemi v cílové zemi, kam je program šířen. V daném kontextu je však třeba zdůraznit, že zákon č. 231/2001 Sb. definuje *celoplošným vysíláním rozhlasové a televizní vysílání programů, které může ve vymezeném územním rozsahu přijímat v případě rozhlasového vysílání alespoň 80 % a v případě televizního vysílání alespoň 70 % obyvatel České republiky počítaných podle údajů vyplývajících z posledního sčítání lidu, pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak*. Programy šířené na základě české licence (zpravidla prostřednictvím družice či zvláštních přenosových systémů) do zahraničí tak nelze považovat za celoplošné televizní programy ve smyslu zákona č. 231/2001 Sb. Provozovatelé těchto programů tak jsou, ve spojitosti s těmito programy, v pozici provozovatele jiného než celoplošného televizního vysílání s licencí, který nepředkládá Akční plán na zkrácené období ale plán Zaváděcí dle § 16 odst. 10 zákona č. 242/2022 Sb.
- 4) Výsledkem jednání mezi provozovatelem a zastupujícími organizacemi by optimálně měla být vzájemná shoda na výsledné podobě Akčního plánu. Pokud takové shody dosaženo nebude, měl by Akční plán obsahovat informaci o tom, že projednání se zastupujícími organizacemi proběhla, ale nebyla nalezena vzájemná shoda na podobě Akčního plánu. V takovém případě by měl Akční plán obsahovat informaci, v čem se postoje zastupující organizace a provozovatele rozcházejí. Zároveň by Akční plán měl obsahovat zdůvodnění provozovatele, proč požadavky zastupující organizace nejsou realizovatelné, a současně i specifikaci provozovatelem předloženého závazku zpřístupnění.

Akční plán musí obsahovat potvrzení zastupujících organizací o tom, že jednání mezi nimi a provozovatelem proběhla. Je možné, že si zastupující organizace vymíní, že v Akčním plánu bude zahrnuto jejich vyjádření k výsledné podobě Akčního plánu, včetně případných výhrad.

- 5) Podoba samotného Akčního plánu by měla mít jednoduchou a srozumitelnou podobu, která bude poskytovat jednoznačnou informaci o konkrétním závazku zpřístupnění.
- 6) Akční plán bude zpracován samostatně pro každý jednotlivý televizní program. Pro jeden program, který je šířen na základě více licencí různými technickými prostředky (tedy je šířen celoplošně prostřednictvím vysílačů a navíc je ještě šířen některými dalšími technickými prostředky na základě další licence/licencí), bude vytvořen jediný Akční plán. Pokud by eventuálně nastala situace, že by se pro stejný program, šířený různými technickými prostředky (například program vysílaný prostřednictvím vysílačů a také prostřednictvím zvláštních přenosových systémů), závazek zpřístupnění v nějakém rozsahu odlišoval, pak by tuto skutečnost musel Akční plán uvést a zdůvodnit.
- 7) Akční plán pro konkrétní program bude obsahovat zvlášť závazek zpřístupnění pro osoby se sluchovým a zvlášť pro osoby se zrakovým postižením.
- 8) Závazky zpřístupnění budou v Akčním plánu formulovány uvedením konkrétního procentuálního zastoupení zpřístupněných pořadů, přičemž podíl zpřístupněných pořadů bude vypočítán vždy z celkového vysílacího času programu za období 1 roku. Půjde o období od 1. července 2023 do 30. června 2024 (dále jen První rok) a o období od 1. července 2024 do 30. června 2025 (dále jen Druhý rok).
- 9) Procentuálně vyjádřený závazek zpřístupnění pořadů pro osoby se zrakovým a pro osoby se sluchovým postižením musí pro První rok převýšit požadavky na zpřístupnění, jak byly zakotveny v ustanovení § 32 odst. 2 zákona č. 231/2001 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti zákona č. 242/2022 Sb.

Závazek zpřístupnění pořadů pro osoby se sluchovým postižením prostřednictvím skrytých nebo otevřených titulků musí pro Druhý rok, v souladu se zákonem, činit minimálně 30 % vysílaných pořadů. Závazek zpřístupnění pořadů pro osoby se zrakovým postižením pro Druhý rok není zákonem předvídan, měl by však optimálně činit alespoň 4 % vysílaných pořadů, aby bylo zajištěno, že nárůst objemu zpřístupněných pořadů bude pro osoby se sluchovým i pro osoby se zrakovým postižením srovnatelný.

- 10) Akční plán by měl explicitně uvádět informaci, jakými prostředky budou pořady pro osoby se sluchovým a pro osoby se zrakovým postižením zpřístupněny. Tedy má být výslovně uvedeno, že ke zpřístupnění pořadů pro osoby se zrakovým postižením dojde prostřednictvím audiopopisů, eventuálně mohou být uvedena a odůvodněna i jiná přiměřená opatření.

V případě zpřístupnění pro osoby se sluchovým postižením má být v Akčním plánu uvedeno, jaký podíl ze zpřístupněných pořadů bude zpřístupněn prostřednictvím skrytých titulků, prostřednictvím otevřených titulků, tlumočením do českého znakového jazyka či jinými, výslovně uvedenými a odůvodněnými, přiměřenými opatřeními.

- 11) Pokud provozovatel po dohodě se zastupujícími organizacemi přijme závazek nad rámec požadavků zákona, například tím, že se zaváže pravidelně zpřístupňovat pro osoby se sluchovým a zrakovým postižením určitý podíl pořadů vysílaných premiérově, nebo se zaváže, že konkrétně stanovený podíl ze zpřístupněných pořadů bude tvořen pořady zvoleného žánru

(např. vlastní dramatická tvorba provozovatele, vlastní zábavní formáty provozovatele, hrané seriály, filmy apod.), případně se zaváže k dodržování minimálního procentuálního zastoupení zpřístupněných pořadů v každém kalendářním týdnu (měsíci apod.), pak by měl být takový závazek v Akčním plánu uveden.

- 12) Bude-li provozovatel osobám se sluchovým a zrakovým postižením zpřístupňovat i některé další části vysílání, mimo pořadů, pak by Akční plán měl tuto informaci obsahovat.
- 13) Zákon ukládá provozovateli povinnost, aby Akční plány předložil Radě pro rozhlasové a televizní vysílání do 30. června 2023. Rada s ohledem na nutnost prostudovat velké množství Akčních plánů uvítá, předloží-li provozovatelé své Akční plány ještě před tímto termínem.